

‘DIJKHUIZEN POLARISEERT’

Dijkhuizen doet ten onrechte alsof we moeten kiezen tussen honger of dierenwelzijn, vindt Rudy Rabbinge. De éminence grise van Wageningen UR maakt zich zorgen. ‘Hij constateert tegenstellingen die er niet hoeven te zijn.’

Rudy Rabbinge belt. Hij is bezorgd over de positie van Wageningen UR in de discussie over intensieve landbouw en wil dat graag op de redactie komen toelichten.

Rabbinge is de éminence grise van Wageningen UR. De emeritus-hoogleraar Productie-ecologie heeft een indrukwekkende staat van dienst. Rabbinge was lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, was acht jaar senator en is voorzitter van het VN-panel voor voedselzekerheid. Nationaal en internationaal wordt hij alom gerespecteerd. In 2008 regelde Rabbinge met één telefoontje de spreker voor de opening van het academisch jaar: Kofi Annan.

Wat zit u dwars?

‘Ik maak me grote zorgen over het imago van Wageningse universiteit. We hebben zorgvuldig gewerkt aan een universiteit voor de life sciences en nu worden we weer onterecht weg gezet gezien als voorvechters van de bioindustrie. Ik ben daar de afgelopen twee weken op aangesproken, en niet door de minsten. Pieter Winsemius, ex-voorzitter van Natuurmonumenten, Henk Bleker, mensen uit de Raad van Toezicht en mensen uit de top van de Rabobank. “Dat moet je zo toch niet doen,” zeggen ze.’

Waarom niet, de discussie is nu opengebroken?

‘Dijkhuizen zegt zich te baseren op Louise Fresco en mij. Maar het woord intensief heb ik nooit zo gebruikt, en zou ik ook nooit zo gebruiken. Intensief is een beladen woord, het is in invloedrijke kringen bijna synoniem met slecht.’

deVerdieping
Trouw

maandag 3 september 2012 € 1,40

Pleit intensieve landbouw valt slecht

WAGENINGEN - Het pleidooi van bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen voor een verdere intensivering van de landbouw is slecht gevallen. Dit verklaart Jan Douma van der Ploeg, hoogleraar rurale sociologie aan deze universiteit.

‘Hier op de werkvloer klinkt al om de hoek dat de voorzitter moet kiezen in een debat dat de Ploeg. Dit debat gaat over de vraag hoe de wereld op termijn gevoed moet worden door de landbouwproductie verder te intensiveren of door verduurzaming met veel oog voor klimaat, regionale of lokale landbouw. Dijkhuizen kiest duidelijk voor de eerste optie en stelt de intensieve Nederlandse landbouw als voorbeeld voor de rest van de wereld. Van der Ploeg is een pleitbezorger van de tweede optie en hij

voort zich gesteund door het rapport Save and Grow van de OECD, een jaar geleden uitgebracht. Daar staat dat de wereld moet afstappen van de intensieve landbouw en moet kiezen voor duurzame systemen die het milieu niet belasten. De groep van Dijkhuizen, be-

staatsvoorzitter sinds 2002, is van de Dairy Campus in Lelystad, januari vorig jaar, betoogde hoogproductieve landbouw goed is voor een duurzame toekomst. ‘Het is de enige mogelijkheid om de toekomstige wereld met 9 miljard mensen te voeden.’

‘Landbouw en intensieve landbouw voorbeeld’

Wageningen - De Nederlandse intensieve land- en tuinbouw is het model voor de rest van de wereld. Dat zei bestuursvoorzitter Aalt Dijkhuizen van Wageningen Universiteit en Researchcentrum tijdens de opening van het academisch jaar.

‘De hoge productiviteit en doelmatigheid zorgen ervoor dat de Nederlandse landbouw en voedselindustrie het laagste grond-

Dijkhuizen: moeder aarde wordt niet groter stoot van broeikasgassen heeft per kilo product. Meer met minder’, aldus Dijkhuizen: ‘Moeder aarde wordt niet groter, we hebben geen andere kans dan onze productiviteit en doelmatigheid bij de voedselproductie te vergroten. Dat is precies waar Nederland goed in is en waar we bekend om zijn.’ Dijkhuizen constateert dat som-

schappelijke organisaties een kant op willen die precies tegengesteld is aan wat wereldwijd nodig is. De ontwikkeling van het Nederlandse productiesysteem beperken, is compleet strijdig met wat nodig is, aldus Dijkhuizen. ‘De laatste wetenschappelijke onderzoeken laten zien dat die weg meer druk legt op de natuur en de klimaatverandering, of het vee-

vergroet.’ Dijkhuizen vraagt zich af of de weg wel duurzaam is en sociaal verantwoord, zoals wordt gesteggereerd. ‘Reden te meer om er meer onderzoek naar te doen, voordat er beslissingen worden genomen’, aldus Dijkhuizen.

Hij plaatste kritische kanttekeningen bij de politieke ontwikkelingen, waardoor Nederland nu bezig is met het vijfde kabinet in tien jaar. ‘Niet goed voor een consistente strategie en langetermijn-

planning’, aldus Dijkhuizen.

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

‘Tot op die hoogte zijn we het eens. Alleen vind ik dat je ook heel goed naar de samenleving moet luisteren en dat je die geluiden serieus moet nemen. Dan moet je mensen niet voor de keuze stellen: honger of dierenwelzijn. Hij constateert tegenstellingen die er niet hoeven te zijn.’

Jullie staan voor dezelfde zaak. Dijkhuizen is genuanceerder dan het lijkt. Hij ziet dat onze maatschappij zich op emotionele en niet op rationele gronden afkeert van de schone en hoogproductieve landbouw waar Nederlandse boeren zo goed in zijn.

‘Tot op die hoogte zijn we het eens. Alleen vind ik dat je ook heel goed naar de samenleving moet luisteren en dat je die geluiden serieus moet nemen. Dan moet je mensen niet voor de keuze stellen: honger of dierenwelzijn. Hij constateert tegenstellingen die er niet hoeven te zijn.’

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

‘Tot op die hoogte zijn we het eens. Alleen vind ik dat je ook heel goed naar de samenleving moet luisteren en dat je die geluiden serieus moet nemen. Dan moet je mensen niet voor de keuze stellen: honger of dierenwelzijn. Hij constateert tegenstellingen die er niet hoeven te zijn.’

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

‘Het is niet alleen de intensieve landbouw die er niet hoeven te zijn. Bij de Minderhoudehoeve in Flevoland en bij vele voorlopers werken boeren hoogproductief, zonder het kappen van hoeven, zonder het kuddegedrag te verstoren, et cetera. Studies van leerstoelgroepen bij Plant en Dier bevestigen dat het mogelijk is om deze efficiënte bedrijfsvoering te combineren met aandacht voor dierenwelzijn.’

Rudy Rabbinge

Dijkhuizen prikt de mythes van de milieulobby en GroenLinks door.

‘Ik begrijp het wel, ik erger me ook aan onterechte en absoluut niet onderbouwde claims. De geïntegreerde landbouwsystemen blijken veel milieuvriendelijker te zijn dan de systemen die zogenaamd voor duurzaamheid ontworpen zijn, zoals de biologische landbouw. Dat is tegenintuïtief en lastig uit te leggen, maar dat moeten we wel doen.’

Let wel, ik vind het prima als mensen kiezen voor biologisch landbouw, ik zal de laatste zijn die ze dat wil ontnemen. We kunnen

ons dat in het westen veroorloven. Ik verzet me slechts tegen taboes op kunstmest, pesticiden of genetechnologie en onterechte claims van gezondheid en milieu. Dat is ook de rol die je als wetenschapper moet hebben.’

Ook als de samenleving daar doof voor blijft?

‘Roger Pielke jr. heeft in 2007 verschillende rollen voor wetenschappers beschreven. Van oudsher had je de pure *scientist*, hij voorziet de samenleving van informatie en zegt: kies maar. Ik denk dat Aalt zich als een pure *scientist* ziet. Daartegenover staat de *issue advocate*, de wetenschapper die aanstuurt op een bepaalde richting – die rol zie je bij veel mensen uit de biologische landbouw. Een meer recente rol is die van de *honest broker*, de eerlijke makelaar. Die luistert en helpt de samenleving in het keuzeprocess. De *honest broker* zal honger en dierenwelzijn niet tegenover elkaar zetten, want hij kent de wensen van de samenleving en de inzichten uit de wetenschap. Die ziet het als aansporing om een hele gezonde dierhouderij te ontwikkelen.’ **Gaby van Caulil**